

LUẬN A TỶ ĐÀM BÁT KIẾN ĐỘ QUYỂN 11

Kiến độ thứ 3: TRÍ

Phẩm 4: BÀN VỀ TU TRÍ, Phần 1

Thâu nhiếp thành tu duyên,
Duyên trí diệt tác chứng,
Cũng tạo niệm vô thường,
Bảy xứ ở sau cùng.

Tám trí là pháp trí, vị trí trí, trí tha tâm trí, đẳng trí, khổ trí, tập trí, tận trí, đạo trí. Pháp trí thâu nhiếp bao nhiêu trí? Cho đến đạo trí thâu nhiếp bao nhiêu trí?

Nếu thành tựu pháp trí thì đối với tám trí này, có bao nhiêu thành tựu, bao nhiêu không thành tựu? Cho đến thành tựu đạo trí đối với tám trí này, có bao nhiêu thành tựu, bao nhiêu không thành tựu? Nếu tu pháp trí thì đó là tu vị trí trí chăng? Giả sử tu vị trí trí thì có pháp trí chăng? Nếu khi tu pháp trí thì sẽ có tha tâm trí, đẳng trí, khổ trí, tập trí, tận trí, đạo trí? Giả sử tu đạo trí thì đó là pháp trí chăng? Cho đến tu tận trí thì có đạo trí chăng? Giả sử tu đạo trí thì có tận trí chăng? Có thể pháp trí duyên với pháp trí? Có thể pháp trí duyên với tha tâm trí, đẳng trí, khổ trí, tập trí, tận trí, đạo trí?

Có thể đạo trí duyên với đạo trí? Có thể đạo trí duyên với pháp trí, vị trí trí, tha tâm trí, đẳng trí, khổ trí, tập trí, tận trí chăng?

Pháp trí với pháp trí có bao nhiêu duyên duyên? Pháp trí với vị trí trí, tha tâm trí, đẳng trí, khổ trí, tập trí, tận trí và đạo trí có bao nhiêu duyên duyên? Đạo trí với đạo trí có bao nhiêu duyên duyên? Đạo trí với pháp trí, vị trí trí, tha tâm trí, đẳng trí, khổ trí, tập trí, tận trí có bao nhiêu duyên... Nếu các kiết hệ thuộc ở cõi Dục thì các kiết đó do pháp

trí diệt chẳng? Giả sử kiết do pháp trí diệt thì đó là kiết hệ thuộc cõi Dục chẳng?

Các kiết hệ thuộc ở cõi Sắc- Vô sắc thì kiết đó do vị trí trí diệt? Giả sử kiết do vị trí trí diệt thì đó là kiết hệ thuộc cõi Sắc - Vô sắc?

Các kiết do khổ đế đoạn thì kiết đó do khổ trí đoạn trừ chẳng? Giả sử kiết kia do khổ trí đoạn, thì kiết đó do khổ đế đoạn trừ chẳng? Các kiết do tập đế- tận đế- đạo đế đoạn thì kiết đó do đạo trí đoạn trừ chẳng? Giả sử kiết đó do đạo trí đoạn thì kiết đó do đạo đế đoạn trừ chẳng? Các kiết do pháp trí diệt pháp trí, kiết đó được tận chứng chẳng? Giả sử kiết đó do pháp trí được tận chứng thì pháp trí diệt kiết đó chẳng? Các kiết do vị trí trí diệt vị trí trí, kiết đó được tận chứng chẳng? Giả sử các kiết đó do vị trí trí được tận chứng thì vị trí trí diệt kiết đó chẳng? Các kiết do khổ trí - tập trí - tận trí - đạo trí diệt đạo trí, kiết đó được tận chứng chẳng? Giả sử các kiết do đạo trí được tận chứng thì đạo trí diệt kiết kia sao? Nhãn căn dùng bao nhiêu trí biết? Cho đến sử vô minh do tư duy cõi Vô sắc mà đoạn thì dùng bao nhiêu trí biết?

Lại nữa, Đức Thế Tôn đã nói: “Tập tướng vô thường, tu hành rộng khắp, hết thấy ái dục, hết thấy ái sắc- ái vô sắc, hết thấy kiêu mạn, hết thấy vô minh”. Tướng này nên nói là tương ứng với pháp trí, vị trí trí, tha tâm trí, đẳng trí, khổ trí, tập trí, tận trí, đạo trí. Nên nói là có giác- có quán chẳng? Không có giác - có quán chẳng? Không có giác- không có quán chẳng? Nên nói tương ứng với lạc căn, hay tương ứng với hỷ căn, hộ căn chẳng? Nên nói không- vô tướng- vô nguyện? Nên nói là duyên hệ thuộc cõi Dục chẳng? Duyên hệ thuộc cõi Sắc - Vô sắc, duyên không hệ thuộc gì chẳng? Đức Thế Tôn nói: “Tỳ-kheo đối với bảy xứ thiện và nghĩa ba quán mà thông suốt pháp này, được tận cùng sắc phân biệt hữu lậu, sắc khổ, sắc tập, sắc tận, sắc đạo tích, sắc vị, sắc hoạn nạn, sắc loại bỏ như thật mà biết sắc”. Trí này nên nói là pháp trí chẳng? Nên nói là cho đến biết đạo trí chẳng? Thống - tướng - hành - thức cũng lại như vậy.

Thế nào là sắc tận? Thế nào là sắc loại bỏ? Sắc tận và sắc loại bỏ có gì sai biệt? Thế nào là thống- tướng- hành? Thế nào là thức tận? Thế nào là thức loại bỏ? Thức tận và thức loại bỏ có gì sai biệt?

Về nghĩa của chương này xin diễn nói đầy đủ.

Tám trí là pháp trí, vị trí trí, tha tâm trí, đẳng trí, khổ trí, tập trí, tận trí, đạo trí.

Pháp trí thâm nhiếp năm trí pháp trí, một ít hữu nhập, tha tâm trí, khổ trí, tập trí, tận trí, đạo trí. Vị trí trí thâm nhiếp năm trí vị trí trí, một

ít hữu nhập, tha tâm trí, khổ trí, tập trí, tận trí, đạo trí. Tha tâm trí thâm nhiếp bốn trí tha tâm trí, một ít hữu nhập, pháp trí, vị trí trí, đẳng trí, đạo trí. Đẳng trí thâm nhiếp một trí của đẳng trí, một ít hữu nhập, tha tâm trí. Khổ trí thâm nhiếp hai trí khổ trí, một ít hữu nhập, pháp trí, vị trí trí. Tập trí, tận trí cũng như thế. Đạo trí thâm nhiếp ba trí đạo trí, một ít hữu nhập, pháp trí, vị trí trí, tha tâm trí.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí thì đối với tám trí này, có bao nhiêu thành tựu, bao nhiêu không thành tựu?

Đáp: Hoặc ba - bốn - năm - sáu - bảy - tám.

Thế nào là ba?

Đáp: Khổ pháp trí không có tha tâm trí là ba, có tha tâm trí là bốn. Khổ vị trí nhẫn không có tha tâm trí là ba, có tha tâm trí là bốn. Khổ vị trí trí không có tha tâm trí là bốn, có tha tâm trí là năm. Tập pháp trí không có tha tâm trí là năm, có tha tâm trí là sáu. Tập vị trí nhẫn và tập vị trí trí - tận pháp nhẫn không có tha tâm trí là năm, có tha tâm trí là sáu. Tận pháp trí không có tha tâm trí là sáu, có tha tâm trí là bảy. Tận vị trí nhẫn và tận vị trí trí - đạo pháp nhẫn không có tha tâm trí là sáu, có tha tâm trí là bảy. Đạo pháp trí không có tha tâm trí là bảy, có tha tâm trí tám. Đạo vị trí nhẫn và đạo vị trí trí không có tha tâm trí là bảy, có tha tâm trí là tám.

Hỏi: Nếu thành tựu vị trí trí thì đối với tám trí này, thành tựu bao nhiêu, không thành tựu bao nhiêu?

Đáp: Hoặc bốn - năm - sáu - bảy - tám.

Thế nào là bốn?

Đáp: Khổ vị trí trí không có tha tâm trí là bốn, có tha tâm trí là năm. Tập pháp nhẫn không có tha tâm trí là bốn, có tha tâm trí là năm. Tập pháp trí không có tha tâm trí là năm, có tha tâm trí là sáu. Tập vị trí nhẫn và tập vị trí trí - tận pháp nhẫn không có tha tâm trí là năm, có tha tâm trí là sáu. Tận pháp trí không có tha tâm trí là sáu, có tha tâm trí là bảy. Tận vị trí nhẫn và tận vị trí trí - đạo pháp nhẫn không có tha tâm trí là sáu, có tha tâm trí là bảy. Đạo pháp trí không có tha tâm trí là bảy, có tha tâm trí là tám. Đạo vị trí nhẫn và đạo vị trí trí không có tha tâm trí là bảy, có tha tâm trí là tám.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí thì đối với tám trí này, có bao nhiêu thành tựu, bao nhiêu không thành tựu?

Đáp: Hoặc hai - bốn - năm - sáu - bảy - tám.

Thế nào là hai?

Đáp: Người phàm phu có hai (đẳng trí, tha tâm trí). Người vô cầu

thì khổ pháp nhãn hiện ở trước mắt mắt là hai. Khổ pháp trí là bốn, khổ vị tri nhãn là bốn, khổ vị tri trí là năm. Tập pháp nhãn là năm, tập pháp trí là sáu. Tập vị tri nhãn và tập vị tri trí - tận pháp nhãn là sáu. Tận pháp trí là bảy, tận vị tri nhãn và tận vị tri trí- đạo pháp nhãn là bảy. Đạo pháp trí là tám, đạo vị tri nhãn và đạo vị tri trí là tám.

Hỏi: Nếu thành tựu về đẳng trí, thì đối với tám trí này có bao nhiêu thành tựu, bao nhiêu không thành tựu?

Đáp: Hoặc một, hai, ba, bốn, năm, sáu, bảy, tám.

Thế nào là một?

Đáp: Không có tha tâm trí thì người phàm phu là một, người vô cấu có khổ pháp nhãn hiện ở trước mắt mắt là một. Có tha tâm trí thì người phàm phu là hai, người vô cấu có khổ pháp nhãn hiện ở trước mắt mắt là hai. Khổ pháp trí không có tha tâm trí là ba, có tha tâm trí là bốn. Khổ vị tri nhãn không có tha tâm trí là ba, có tha tâm trí là bốn. Khổ vị tri trí không có tha tâm trí là bốn, có tha tâm trí là năm. Tập pháp nhãn không có tha tâm trí là bốn, có tha tâm trí là năm. Tập pháp trí không có tha tâm trí là năm, có tha tâm trí là sáu. Tập vị tri nhãn - tập vị tri trí và tận pháp nhãn không có tha tâm trí là năm, có tha tâm trí là sáu. Tận pháp trí không có tha tâm trí là sáu, có tha tâm trí bảy. Tận vị tri nhãn- tận vị tri trí và đạo pháp nhãn không có tha tâm trí là sáu, có tha tâm trí là bảy. Đạo pháp trí không có tha tâm trí là bảy, có tha tâm trí là tám. Đạo vị tri nhãn và đạo vị tri trí không có tha tâm trí là bảy, có tha tâm trí là tám.

Hỏi: Nếu thành tựu khổ trí thì đối với tám trí này, có bao nhiêu thành tựu, bao nhiêu không thành tựu?

Đáp: Hoặc ba - bốn - năm - sáu - bảy - tám.

Thế nào là ba?

Đáp: Khổ pháp trí không có tha tâm trí là ba, tha tâm trí là bốn. Khổ vị tri nhãn không có tha tâm trí là ba, có tha tâm trí bốn. Khổ vị tri trí không có tha tâm trí là bốn, có tha tâm trí là năm. Tập pháp nhãn không có tha tâm trí là bốn, có tha tâm trí là năm. Tập pháp trí không có tha tâm trí là năm, có tha tâm trí là sáu. Tập vị tri nhãn- tập vị tri trí và tận pháp nhãn không có tha tâm trí là năm, có tha tâm trí là sáu. Tận pháp trí không có tha tâm trí là sáu, có tha tâm trí là bảy. Tận vị tri nhãn- tận vị tri trí và đạo pháp nhãn không có tha tâm trí là sáu, có tha tâm trí là bảy. Đạo pháp trí không có tha tâm trí là bảy, có tha tâm trí là tám. Đạo vị tri nhãn và đạo vị tri trí không có tha tâm trí là bảy, có tha tâm trí là tám.

Hỏi: Nếu thành tựu tập trí thì đối với tám trí này, có bao nhiêu thành tựu, bao nhiêu không thành tựu?

Đáp: Hoặc năm - sáu - bảy - tám.

Thế nào là năm?

Đáp: Tập pháp trí không có tha tâm trí năm, tha tâm trí sáu. Tập vị tri nhãn, tập vị tri trí, tận pháp nhãn không có tha tâm trí năm, tha tâm trí sáu. Tận pháp trí không có tha tâm trí sáu, tha tâm trí bảy. Tận vị tri nhãn, tận vị tri trí, đạo pháp nhãn không có tha tâm trí sáu, tha tâm trí bảy. Đạo pháp trí không có tha tâm trí bảy, tha tâm trí tám. Đạo vị tri nhãn, đạo vị tri trí không có tha tâm trí bảy, tha tâm trí tám.

Hỏi: Nếu thành tựu tận trí thì đối với tám trí này, có bao nhiêu thành tựu, bao nhiêu không thành tựu?

Đáp: Hoặc sáu - bảy - tám.

Thế nào là sáu?

Đáp: Tận pháp trí không có tha tâm trí là sáu, có tha tâm trí là bảy. Tận vị tri nhãn- tận vị tri trí và đạo pháp nhãn không có tha tâm trí là sáu, có tha tâm trí là bảy. Đạo pháp trí không có tha tâm trí là bảy, có tha tâm trí tám. Đạo vị tri nhãn và đạo vị tri trí không có tha tâm trí là bảy, có tha tâm trí là tám.

Hỏi: Nếu thành tựu đạo trí thì đối với tám trí này, có bao nhiêu thành tựu, bao nhiêu không thành tựu?

Đáp: Hoặc bảy - tám.

Thế nào là bảy?

Đáp: Đạo pháp trí không có tha tâm trí là bảy, có tha tâm trí là tám. Đạo vị tri nhãn và đạo vị tri trí không có tha tâm trí là bảy, có tha tâm trí là tám.

Hỏi: Nếu lúc tu pháp trí thì đó là vị trí trí?

Đáp: Hoặc tu pháp trí mà không phải là vị trí trí.

Thế nào là tu pháp trí mà không phải là vị trí trí? Do sự tu hành đối với khổ pháp trí - tập pháp trí - tận pháp trí - đạo pháp trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được pháp trí hiện ở trước mắt, thì gọi là tu pháp trí chứ không phải là vị trí trí.

Thế nào là tu vị trí trí mà không phải là pháp trí? Do sự tu hành đối với khổ vị trí trí- tập vị trí trí - tận vị trí trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được vị trí trí hiện ở trước mắt, thì gọi là tu vị trí trí chứ không phải là pháp trí.

Thế nào là tu pháp trí cũng là vị trí trí? Do sự tu hành đối với đạo vị trí trí và học kiến tích, hoặc A-la-hán nếu vốn chưa đạt được trí vô

lậu, hoặc thế tục trí hiện ở trước mắt, thì vào lúc này tu pháp trí, vị trí trí, đó gọi là tu pháp trí cũng là vị trí trí.

Thế nào là không tu pháp trí, cũng không tu vị trí trí? Học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt. Nếu vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì lúc này không thể nào tu pháp trí và vị trí trí. Tất cả tâm ô nhiễm- tâm vô ký của người phàm phu, nhập Tam-muội vô tướng, nhập Tam-muội diệt tận, tất cả nhãn của trời vô tướng hiện ở trước mắt, không tu pháp trí cũng không tu vị trí trí, đó gọi là không tu pháp trí cũng không tu vị trí trí.

Hỏi: Nếu khi tu pháp trí thì đó là tha tâm trí chăng?

Đáp: Hoặc tu pháp trí mà không phải là tha tâm trí.

Thế nào là tu pháp trí mà không phải là tha tâm trí? Do sự hành đối với khổ pháp trí- tập pháp trí- tận pháp trí- đạo pháp trí mà không có tha tâm trí, do sự tu hành đối với đạo vị trí trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được pháp trí hiện ở trước mắt, thì đó không phải là tha tâm trí. Nếu vốn không đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt thì vào lúc này không thể nào tu tha tâm trí. Nếu vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt thì lúc này có thể tu pháp trí chứ không phải là tha tâm trí, đó gọi là tu pháp trí mà không phải là tha tâm trí.

Thế nào là tu tha tâm trí mà không phải là pháp trí? Tha tâm trí thì người phàm phu hoặc vốn đạt được, hoặc vốn không đạt được, tha tâm trí hiện ở trước mắt. Nếu vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt thì đó không phải là tha tâm trí, lúc đạt được là tu tha tâm trí. Học kiến tích thì nếu A-la-hán, hoặc vốn đạt được tha tâm trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải là pháp trí, đó gọi là tu tha tâm trí mà không phải là pháp trí.

Thế nào là tu pháp trí cũng là tha tâm trí? Tha tâm trí do sự tu hành đối với đạo vị trí trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được pháp trí hiện ở trước mắt, thì pháp tu đó là tha tâm trí. Nếu vốn không đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì lúc này có thể tu pháp trí và tha tâm trí. Nếu vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì lúc này có thể tu pháp trí mà tha tâm trí đó gọi là tu pháp trí cũng là tha tâm trí.

Thế nào là không tu pháp trí cũng không phải là tha tâm trí? Do sự tu hành đối với khổ vị trí trí- tập vị trí trí- tận vị trí trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì đó không phải là pháp trí và tha tâm trí. Nếu vốn đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì đó không phải là tha tâm trí. Nếu vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì vào lúc này không thể nào tu pháp trí và tha tâm

trí. Tất cả không có tha tâm trí, tâm ô nhiễm- tâm vô ký của người phạm phu, nhập Tam-muội vô tướng và Tam-muội diệt tận, tất cả nhãn của vô tướng hiện ở trước mắt, không tu pháp trí cũng không phải là tha tâm trí, đó gọi là không tu pháp trí cũng không phải là tha tâm trí.

Hỏi: Nếu khi tu pháp trí thì đó là đẳng trí?

Đáp: Hoặc tu pháp trí mà không phải đẳng trí.

Thế nào là tu pháp trí mà không phải đẳng trí? Do sự tu hành đối với khổ pháp trí - tập pháp trí - tận pháp trí - đạo pháp trí và tu về đạo vị trí trí. Học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được pháp trí hiện ở trước mắt hoặc vốn không đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì có thể lúc này tu pháp trí chứ không phải là đẳng trí, đó gọi là tu pháp trí mà không phải đẳng trí.

Thế nào là tu đẳng trí mà không phải pháp trí? Người phạm phu nếu vốn đạt được hoặc vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt. Do sự tu hành đối với biên khổ vị trí trí, biên tập vị trí trí, biên tận vị trí trí và học kiến tích, nếu A-la-hán hoặc vốn đạt được hoặc vốn không đạt được, thế tục trí hiện ở trước mắt, lúc này không thể nào tu pháp trí, đó gọi là tu đẳng trí mà không phải pháp trí.

Thế nào là tu pháp trí cũng là đẳng trí? Học kiến tích, nếu A-la-hán vốn không đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì có thể tu thế tục trí vào lúc này. Nếu vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì có thể tu trí vô lậu vào lúc này, đó gọi là tu pháp trí cũng là đẳng trí.

Thế nào là không tu pháp trí và đẳng trí? Học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì đó không phải là pháp trí. Tất cả tâm ô nhiễm- tâm vô ký, nhập Tam-muội vô tướng, Tam-muội diệt tận, tất cả nhãn của vô tướng thiên hiện ở trước mắt, không tu pháp trí và đẳng trí, đó gọi là không tu pháp trí và đẳng trí.

Hỏi: Nếu khi tu pháp trí thì đó là khổ trí?

Đáp: Hoặc tu pháp trí mà không phải khổ trí.

Thế nào là tu pháp trí mà không phải khổ trí? Do sự tu hành đối với tập - tận - đạo pháp trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được pháp trí hiện ở trước mắt thì đó không phải khổ trí, đó gọi là tu pháp trí mà không phải là khổ trí.

Thế nào là tu khổ trí mà không phải pháp trí? Do sự tu hành đối với khổ vị trí trí và học kiến tích (thấy dấu vết), nếu A-la-hán vốn đạt được khổ trí hiện ở trước mắt, thì đó không phải pháp trí, đó gọi là tu khổ trí mà không phải là pháp trí.

Thế nào là tu pháp trí cũng là khổ trí? Do sự tu hành đối với khổ

pháp trí, do sự tu hành đối với đạo vị trí trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được pháp trí hiện ở trước mắt thì đây là khổ trí; nếu vốn không đạt được trí vô lậu, hoặc là thế tục trí hiện ở trước mắt thì có thể tu pháp trí và khổ trí vào lúc này, đó gọi là tu pháp trí cũng là khổ trí.

Thế nào là không tu pháp trí và khổ trí? Do sự tu hành đối với tập-tận vị trí trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì trí vô lậu đó không phải pháp trí cũng không phải là khổ trí. Nếu vốn đạt được, nếu vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì không đạt có thể không tu pháp trí và khổ trí lúc này. Tất cả tâm ô nhiễm- tâm vô ký của người phạm phu, nhập Tam-muội vô tướng và Tam-muội diệt tận, tất cả nhãn của vô tướng thiên hiện ở trước mắt, không tu pháp trí và khổ trí, đó gọi là không tu pháp trí và khổ trí.

Hỏi: Nếu khi tu pháp trí thì đó là tập trí sao?

Đáp: Hoặc tu pháp trí mà không phải là tập trí.

Thế nào là tu pháp trí mà không phải là tập trí? Do sự tu hành đối với khổ pháp trí, tận đạo pháp trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được pháp trí hiện ở trước mắt, thì đó không phải là tập trí, đó gọi là tu pháp trí mà không phải là tập trí.

Thế nào là tu tập trí không phải pháp trí? Do sự tu hành đối với tập vị trí trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được tập trí hiện ở trước mắt, thì đó không phải pháp trí, đó gọi là tu tập trí mà không phải là pháp trí.

Thế nào là tu pháp trí và tập trí? Do sự tu hành đối với tập pháp trí và đạo vị trí trí cùng học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được pháp trí hiện ở trước mắt, thì pháp trí đó là tập trí. Nếu vốn không đạt được trí vô lậu, hoặc thế tục trí hiện ở trước mắt, có thể tu pháp trí và tập trí vào lúc này, đó gọi là tu pháp trí và tập trí.

Thế nào là không tu pháp trí và tập trí? Do sự tu hành đối với khổ vị trí trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt thì đây không phải là pháp trí và tập trí. Nếu vốn đạt được hoặc vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì không đạt thế nào tu pháp trí và tập trí vào lúc này, tất cả tâm ô nhiễm- tâm vô ký của người phạm phu, nhập Tam-muội vô tướng và Tam-muội diệt tận, tất cả nhãn của vô tướng thiên hiện ở trước mắt, không tu pháp trí và tập trí, đó gọi là không tu pháp trí và tập trí.

Hỏi: Nếu khi tu pháp trí thì đó là tận trí sao?

Đáp: Hoặc tu pháp trí mà không phải tận trí.

Thế nào là tu pháp trí mà không phải tận trí? Do sự tu hành đối với khổ pháp trí - tập pháp trí - đạo pháp trí, và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được pháp trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải tận trí, đó gọi là tu pháp trí mà không phải tận trí.

Thế nào là tu tận trí mà không phải pháp trí? Do sự tu hành đối với tận, vị trí trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được tận trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải pháp trí, đó gọi là tu tận trí mà không phải là pháp trí.

Thế nào là tu pháp trí và tận trí? Do sự tu hành đối với tận pháp trí- đạo vị trí trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được pháp trí hiện ở trước mắt, thì đó là tận trí. Nếu vốn không đạt được thế tục trí, hoặc trí vô lậu hiện ở trước mắt, có thể tu pháp trí và tận trí vào lúc này, đó gọi là tu pháp trí và tận trí.

Thế nào là không tu pháp trí và tận trí? Do sự tu hành đối với khổ vị trí trí- tập vị trí trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì đây không phải pháp trí và tận trí. Nếu vốn đạt được hoặc vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì không đạt có thể tu pháp trí và tận trí vào lúc này, tất cả tâm ô nhiễm- tâm vô ký của người phạm phu, nhập Tam-muội vô tưởng và Tam-muội diệt tận, tất cả nhãn của vô tưởng thiên hiện ở trước mắt, không tu pháp trí và tận trí, đó gọi là không tu pháp trí và tận trí.

Hỏi: Nếu khi tu pháp trí thì đó là đạo trí sao?

Đáp: Hoặc tu pháp trí mà không phải đạo trí.

Thế nào là tu pháp trí mà không phải đạo trí? Do sự tu hành đối với khổ pháp trí, tập- tận pháp trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được pháp trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải đạo trí, đó gọi là tu pháp trí mà không phải là đạo trí.

Thế nào là tu đạo trí không mà phải pháp trí? Học kiến tích nếu A-la-hán vốn đạt được đạo trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải pháp trí, đó gọi là tu đạo trí mà không phải là pháp trí.

Thế nào là tu pháp trí và đạo trí? do sự tu hành đối với đạo pháp trí- đạo vị trí trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được pháp trí hiện ở trước mắt, thì đây là đạo trí. Nếu vốn không đạt được thế tục trí, hoặc trí vô lậu hiện ở trước mắt, có thể tu pháp trí và đạo trí, đó gọi là tu pháp trí và đạo trí.

Thế nào là không tu pháp trí và đạo trí? do sự tu hành đối với khổ vị trí trí, tập - tận vị trí trí, và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì đây không phải pháp trí và đạo trí. Nếu

vốn đạt được, hoặc vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì không đạt thế nào tu pháp trí và đạo trí vào lúc này. Tâm ô nhiễm-âm vô ký của tất cả người phàm phu, nhập Tam-muội vô tướng và Tam-muội diệt tận, tất cả nhân của vô tướng thiên hiện ở trước mắt, không tu pháp trí và đạo trí, đó gọi là không tu pháp trí và đạo trí.

Hỏi: Nếu khi tu vị trí thì đó có phải là tha tâm trí?

Đáp: Hoặc tu vị trí mà không phải tha tâm trí.

Thế nào là tu vị trí mà không phải tha tâm trí? do sự tu hành đối với khổ vị trí-tận vị trí- tập vị trí mà không có tha tâm trí. Do sự tu hành đối với đạo vị trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được vị trí trí hiện ở trước mắt thì đây không phải tha tâm trí. Nếu vốn không đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì có thể tu vị trí vào lúc này chứ không phải là tha tâm trí. Nếu vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì có thể tu vị trí vào lúc này, chứ không phải là tha tâm trí đó gọi là tu vị trí mà không phải là tha tâm trí.

Hỏi: Thế nào là tu tha tâm trí mà không phải là vị trí?

Đáp: Tha tâm trí thì người phàm phu, nếu vốn đạt được hoặc không đạt được tha tâm trí hiện ở trước mắt, nếu vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải là tha tâm trí, lúc này có thể tu tha tâm trí. Học kiến tích nếu A-la-hán vốn đạt được tha tâm trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải là vị trí, đó gọi là tu tha tâm trí mà không phải là vị trí.

Hỏi: Thế nào là tu vị trí và tha tâm trí?

Đáp: Tha tâm trí do sự tu hành đối với đạo vị trí và học kiến tích nếu A-la-hán vốn đạt được vị trí trí hiện ở trước mắt, thì đây là tha tâm trí. Nếu vốn không đạt được trí vô lậu, hoặc thế tục trí hiện ở trước mắt, thì lúc này có thể tu vị trí và tha tâm trí, đó gọi là tu vị trí và tha tâm trí.

Hỏi: Thế nào là không tu vị trí và tha tâm trí?

Đáp: Do sự tu hành đối với khổ pháp trí, tập-tận-đạo pháp trí và học kiến tích nếu A-la-hán vốn đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì đây không phải là vị trí và tha tâm trí. Nếu vốn đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải là tha tâm trí. Nếu vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì lúc này có thể không tu vị trí và tha tâm trí. Tất cả không có tha tâm trí, người phàm phu với tâm nhiễm ô- tâm vô ký, nhập Tam muội vô tướng và Tam- muội diệt tận, tất cả nhân của vô tướng thiên hiện ở trước mắt, không tu vị trí và tha tâm trí, đó gọi là không tu vị trí và tha tâm trí.

Hỏi: Nếu khi tu vị tri trí thì đó là đẳng trí chăng?

Đáp: Hoặc tu vị tri trí mà không phải đẳng trí.

Hỏi: Thế nào là tu vị tri trí mà không phải là đẳng trí?

Đáp: Do sự tu hành đối với đạo vị tri trí và học kiến tích nếu như A-la-hán, vốn đạt được vị tri trí hiện ở trước mắt, hoặc vốn không đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì lúc này có thể tu vị tri trí mà không phải là đẳng trí, đó gọi là tu vị tri trí chứ không phải là đẳng trí.

Hỏi: Thế nào là tu đẳng trí mà không phải là vị tri trí?

Đáp: Người phàm phu nếu vốn đạt được hoặc vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, học kiến tích nếu như A-la-hán, hoặc vốn đạt được hoặc vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì lúc này có thể không tu vị tri trí, đó gọi là tu đẳng trí mà không phải là vị tri trí

Thế nào là tu vị tri trí và đẳng trí? do sự tu hành đối với biên khổ vị tri trí, biên tập tận vị tri trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì có thể tu vị tri trí vào lúc này. Nếu vốn không đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì có thể tu đẳng trí vào lúc này, đó gọi là tu vị tri trí và đẳng trí.

Thế nào là không tu vị tri trí và đẳng trí? do sự tu hành đối với khổ pháp trí- tập pháp trí- tận pháp trí- đạo pháp trí, và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì đây không phải là vị tri trí. Tất cả tâm ô nhiễm- tâm vô ký nhập Tam-muội vô tướng và Tam-muội diệt tận, tất cả nhãn của vô tướng thiên hiện ở trước mắt, không tu vị tri trí và đẳng trí, đó gọi là không tu vị tri trí và đẳng trí.

Hỏi: Nếu lúc tu vị tri trí thì đó là khổ trí chăng?

Đáp: Hoặc tu vị tri trí mà không phải khổ trí.

Thế nào là tu vị tri trí mà không phải khổ trí? Do sự tu hành đối với tập vị tri trí- tận vị tri trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được vị tri trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải là khổ trí, đó gọi là tu vị tri trí mà không phải là khổ trí.

Thế nào là tu khổ trí mà không phải vị tri trí? Do sự tu hành đối với khổ pháp trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được khổ trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải là vị tri trí, đó gọi là tu khổ trí mà không phải là vị tri trí.

Thế nào là tu vị tri trí và khổ trí? do sự tu hành đối với khổ vị tri trí- đạo vị tri trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được vị tri trí hiện ở trước mắt thì đây là khổ trí. Nếu vốn không đạt được thế tục trí, hoặc trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì có thể tu vị tri trí và khổ trí vào lúc

này, đó gọi là tu vị tri trí và khổ trí.

Thế nào là không tu vị tri trí và khổ trí? Do sự tu hành đối với tập- tận- đạo pháp trí và học kiến tích nếu A-la-hán vốn đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì đây không phải là vị tri trí và khổ trí. Nếu vốn đạt được, hoặc vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, có thể không tu vị tri trí và khổ trí vào lúc này, tâm ô nhiễm- tâm vô ký của tất cả phàm phu, nhập Tam-muội vô tướng và Tam-muội diệt tận, tất cả nhãn của vô tướng thiên hiện ở trước mắt, không tu vị tri trí và khổ trí, đó gọi là không tu vị tri trí và khổ trí.

Hỏi: Nếu khi tu vị tri trí thì đó là tập trí chăng?

Đáp: Hoặc tu vị tri trí mà không phải là tập trí.

Thế nào là tu vị tri trí mà không phải là tập trí? Do sự tu hành đối với khổ vị tri trí- tận vị tri trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được vị tri trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải là tập trí, đó gọi là tu vị tri trí mà không phải là tập trí.

Thế nào là tu tập trí mà không phải là vị tri trí? Do sự tu hành đối với tập pháp trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được tập trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải là vị tri trí, đó gọi là tu tập trí mà không phải là vị tri trí.

Thế nào là tu vị tri trí và tập trí? Do sự tu hành đối với tập vị tri trí- đạo vị tri trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được vị tri trí hiện ở trước mắt, thì đây là tập trí. Nếu vốn không đạt được thế tục trí, hoặc trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì có thể tu vị tri trí và tập trí vào lúc này, đó gọi là tu vị tri trí và tập trí.

Thế nào là không tu vị tri trí và tập trí? Do sự tu hành đối với khổ pháp trí, tận - đạo pháp trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt thì đây không phải là vị tri trí và tập trí. Nếu vốn đạt được, hoặc vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì lúc này không tu vị tri trí và tập trí. Tất cả người phàm phu với tâm ô nhiễm- tâm vô ký, nhập Tam-muội vô tướng và Tam-muội diệt tận, tất cả nhãn của vô tướng thiên hiện ở trước mắt, không tu vị tri trí và tập trí, đó gọi là không tu vị tri trí và tập trí.

Hỏi: Nếu khi tu vị tri trí thì đó là tận trí chăng?

Đáp: Hoặc tu vị tri trí mà không phải là tận trí.

Thế nào là tu vị tri trí mà không phải là tận trí? Do sự tu hành đối với khổ vị tri trí- tập vị tri trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được vị tri trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải là tận trí, đó gọi là tu vị tri trí mà không phải là tận trí.

Thế nào là tu tận trí không phải là vị trí trí? Do sự tu hành đối với tận pháp trí và học kiến tích nếu A-la-hán vốn đạt được tận trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải là vị trí trí, đó gọi là tu tận trí mà không phải là vị trí trí.

Thế nào là tu vị trí trí và tận trí? Đối tượng tu hành đối với tận vị trí trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được vị trí trí hiện ở trước mắt, thì đây là tận trí. Nếu vốn không đạt được thế tục trí, hoặc trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì có thể tu vị trí trí và tận trí vào lúc này, đó gọi là tu vị trí trí và tận trí.

Thế nào là không tu vị trí trí và tận trí? Đối tượng tu hành đối với khổ pháp trí, tập- đạo pháp trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì đây không phải vị trí trí và tận trí, nếu vốn đạt được, hoặc vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì không có thể tu vị trí trí và tận trí vào lúc này. Tâm ô nhiễm- tâm vô ký của tất cả người phàm phu, nhập Tam-muội vô tướng và Tam-muội diệt tận, tất cả nhân của vô tướng thiên hiện ở trước mắt, không tu vị trí trí và tận trí, đó gọi là không tu vị trí trí và tận trí.

Hỏi: Nếu khi tu vị trí trí thì đó là đạo trí chăng?

Đáp: Hoặc tu vị trí trí mà không phải là đạo trí.

Thế nào là tu vị trí trí mà không phải là đạo trí? Do sự tu hành đối với khổ vị trí trí, tập- tận vị trí trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được vị trí trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải là đạo trí, đó gọi là tu vị trí trí mà không phải là đạo trí.

Thế nào là tu đạo trí mà không phải là vị trí trí? Do sự tu hành đối với đạo pháp trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được đạo trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải vị trí trí, đó gọi là tu đạo trí mà không phải là vị trí trí.

Thế nào là tu vị trí trí và đạo trí? Do sự tu hành đối với đạo vị trí trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được vị trí trí hiện ở trước mắt, thì đây là đạo trí, nếu vốn không đạt được thế tục trí, hoặc trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì có thể tu vị trí trí và đạo trí vào lúc này, đó gọi là tu vị trí trí và đạo trí.

Thế nào là không tu vị trí trí và đạo trí? Do sự tu hành đối với khổ pháp trí, tập- tận pháp trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, trí này không phải vị trí trí và đạo trí. Nếu vốn đạt được, hoặc vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì có thể không tu vị trí trí và đạo trí vào lúc này. Tâm ô nhiễm - tâm vô ký của tất cả người phàm phu, nhập Tam-muội vô tướng và Tam-muội

diệt tận, tất cả nhãn của vô tướng thiên hiện ở trước mắt, không tu vị tri trí và đạo trí, đó gọi là không tu vị tri trí và đạo trí.

Hỏi: Nếu khi tu tha tâm trí thì đó là đẳng trí chăng?

Đáp: Hoặc tu tha tâm trí mà không phải là đẳng trí.

Thế nào là tu tha tâm trí mà không phải là đẳng trí? Tha tâm trí do sự tu hành đạo vị tri trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, trí này là tha tâm trí. Nếu vốn không đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì có thể tu tha tâm trí mà không phải là đẳng trí, đó gọi là tu tha tâm trí, không phải đẳng trí.

Thế nào là tu đẳng trí mà không phải là tha tâm trí? Không có tha tâm trí, người phàm phu nếu vốn đạt được, hoặc vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, do sự tu hành đối với biên khổ vị tri trí, biên tập- tận vị tri trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải là tha tâm trí. Nếu vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì có thể không đạt tu tha tâm trí vào lúc này, đó gọi là tu đẳng trí mà không phải là tha tâm trí.

Thế nào là tu tha tâm trí và đẳng trí? Tha tâm trí, người phàm phu nếu vốn đạt được, hoặc vốn không đạt được tha tâm trí hiện ở trước mắt. Nếu vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải là tha tâm trí, có thể tu tha tâm trí vào lúc này, học kiến tích nếu A-la-hán vốn đạt được tha tâm trí hiện ở trước mắt, thì đây là đẳng trí. Nếu vốn không đạt được thế tục trí hiện ở trước mắt, thì có thể tu tha tâm trí vào lúc này. Nếu vốn không đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì có thể tu tha tâm trí và đẳng trí vào lúc này, đó gọi là tu tha tâm trí và đẳng trí.

Thế nào là không tu đẳng trí và tha tâm trí? Đối tượng tu hành đối với khổ pháp trí, tập- tận- đạo pháp trí, không có tha tâm trí, do sự tu hành đối với đạo vị tri trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì đây không phải là tha tâm trí. Nếu vốn không đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì có thể không tu đẳng trí và tha tâm trí vào lúc này. Tất cả không có tha tâm trí, tâm ô nhiễm- tâm vô ký của người phàm phu, nhập Tam-muội vô tướng và Tam-muội diệt tận, tất cả nhãn của vô tướng thiên hiện ở trước mắt, không tu tha tâm trí và đẳng trí, đó gọi là không tu đẳng trí và tha tâm trí.

Hỏi: Nếu khi tu tha tâm trí thì đó là khổ trí chăng?

Đáp: Hoặc tu tha tâm trí mà không phải là khổ trí.

Thế nào là tu tha tâm trí mà không phải là khổ trí? Với tha tâm trí thì người phàm phu nếu vốn đạt được, hoặc vốn không đạt được tha tâm

trí hiện ở trước mắt, nếu vốn không đạt được thể tục trí hiện ở trước mắt, thì đây không phải là tha tâm trí, lúc này có thể tu tha tâm trí. Học kiến tích nếu A-la-hán vốn đạt được tha tâm trí hiện ở trước mắt, đó gọi là tu tha tâm trí mà không phải là khổ trí.

Thế nào là tu khổ trí mà không phải là tha tâm trí? Do sự tu hành đối với khổ pháp trí, khổ vị trí chứ không có tha tâm trí, do sự tu hành đối với đạo vị trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn đạt được khổ trí hiện ở trước mắt, hoặc vốn không đạt được trí vô lậu hiện ở trước mắt, thì không đạt thể nào tu tha tâm trí vào lúc này. Nếu vốn không đạt được thể tục trí hiện ở trước mắt, thì có thể tu khổ trí vào lúc này chứ không phải là tha tâm trí, đó gọi là tu khổ trí mà không phải là tha tâm trí.

Thế nào là tu khổ trí và tha tâm trí? Tha tâm trí do sự tu hành đối với đạo vị trí và học kiến tích, nếu A-la-hán vốn không đạt được trí vô lậu, hoặc thể tục trí hiện ở trước mắt, thì lúc này có thể tu khổ trí và tha tâm trí, đó gọi là tu khổ trí và tha tâm trí.

